

NATURFREMMEDE TILTAG I LANDBRUGET

Kend og vær om naturen i det åbne land

- Bevar og beskyt de eksisterende levesteder.
- Skab nye levesteder, hvor der ingen er.
- Skab levesteder med lang kontinuitet i dine miljøfokusområder (MFO).

Nedenfor ses en række eksempler på tiltag, der kan iværksættes på landbrugsjord. På den modsatte side gennemgås de enkelte tiltag med henvisning til konkrete vejledninger. Kontakt kommunen hvis du ønsker konkrete råd til, hvad du kan gøre for naturen på dine landbrugsarealer.

Beplantning og levende hegn med træer og buske.

Etablering af vandhuller.

Åbne sandflader til insekter.

Stenbunker til krybdyr og pattedyr.

Udlæg dødt ved til insekter og svampe.

Dyrkningsfri bræmme langs markveje.

Blomsterstriber i markkanter.

Fritstående træer giver mere mad til insekter.

ANBEFALEDE TILTAG I LANDBRUGET

TILTAG	SVAMP-EFFEKT ¹	BESKRIVELSE
Levende hegn		Træer og buske spiller en vigtig rolle for mange arter af insekter, fugle og pattedyr. Levende hegn og andre småbeplantninger kan fungere som vigtige levesteder og som forbindelse mellem naturområder. I kommunens FAKTAARK OM KRAT OG LEVENDE HEGN kan du finde vejledning i, hvordan der plantes for biodiversiteten. I FAKTAARK OM HJEMMEHØRENDE TRÆER OG BUSKE kan du læse mere om, hvilke arter der gavner naturen mest.
Blomsterstriber		Blomster har en vigtig plads i fødekæden. Blomster er fødekilde for bier, andre bestøvere og mange arter af insekter, som lever af blade og saft fra blomsterne. I områder uden naturlige forekomster af blomster kan det være en fordel at udså blomster. Det er dog altid bedst, hvis man kan lade blomsterne komme af sig selv. I kommunens VEJLEDNING OM UDSÅNING AF BLOMSTERFRØ kan du læse mere om, hvordan man udsår, og hvilke blomsterarter der anbefales på forskellige typer af jordbund. Udsåning af blomster bør aldrig finde sted nær beskyttet natur, da dette vil kunne påvirke den naturlige flora negativt.
Stenbunker		Stenbunker er gode leve- og overvintringssteder for krybdyr og andre smådyr. Ved at placere stenbunker på udyrkede arealer hjælper man disse arter. Det er vigtigt, at stenbunken placeres, så der er mest mulig solpåvirkning, da dyrene er afhængige af varmen.
Åbne sandflader		Åbne og soleksponerede sandflader er redesteder for mange af vores vilde bier. Derudover bruger nogle arter af biller og edderkopper sandfladerne til at jage bytte. En åben sandflade kan nemt laves ved at skrabe det øverste jordlag og vegetation af.
Grenbunker og dødt ved		Dødt ved er en vigtig ressource for svampe og mange insekter. Ved at efterlade stammer og grene når der ryddes eller beskæres, laves der gode levesteder for disse arter. De bedste effekter for biodiversiteten opnås, hvis træet placeres, så der er mest mulig solpåvirkning. I kommunens FAKTAARK OM GAMLE TRÆER kan du læse mere om, hvorfor træer og dødt ved er vigtigt for naturen. Her kan du også læse om, hvordan syge og skadede træer kan bevares.
Ekstensiv græsning		Græsning har stor effekt for biodiversiteten. Det er vigtigt, at der afgræsses med et lavt græsningstryk, specielt i sommermånederne. Kommunen kan vejlede dig i, hvordan du bedst afgræsser dine natur- og braklagte arealer.
Etablering af vandhuller		Vand er vigtig for mange arter af insekter, padder og andre smådyr. Etablering af vandhuller og paddeskrab i naturlige lavninger er en god måde at skabe mere variation i naturen. I kommunens FAKTAARK OM ETABLERING AF VANDHULLER kan du læse mere om, hvordan du bedst udformer og vedligeholder et vandhul. Bemærk, det kræver tilladelse af kommunen, hvis man ønsker at etablere eller oprense et vandhul.
Fritstående træer		Fritstående træer huser flere arter end træer, der står i en tæt beplantning. Derfor er det vigtigt at passe på de fritstående træer. I kommunens FAKTAARK OM GAMLE TRÆER kan du læse mere om hvordan du bevare syge og skadede træer uden at fælde dem. Hvis du ønsker at plante nye fritstående træer, kan der findes inspiration i FAKTAARKET OM HJEMMEHØRENDE TRÆER OG BUSKE .
Insektvolde og stengærde		Insektvolde og stengærde er vigtige levesteder for insekter, krybdyr og andre smådyr. Insektvolde anlægges ved at etablere en vold af sandjord på cirka en halv meters højde. Volden placeres, så der opnås mest mulig solpåvirkning. Eksisterende sten- og jorddiger er omfattet af museumsloven, og det kræver kommunens tilladelse inden, der ryddes og ændres i de allerede beskyttede diger.

¹Hedensted Kommune har i 2022 vedtaget en strategi for biodiversitet for hele kommunen. I strategien præsenteres kommunens mål for biodiversiteten indenfor fem indsatsområder – Eksisterende natur, landbrug og skovbrug, virksomheder, private og kommunen. Indsatserne prioriteres efter effekten på biodiversitet ved hjælp af SVAMP-modellen. SVAMP-modellen opstiller fem grundprincipper, der har betydning for en effektiv og målrettet indsats for naturen. De fem grundprincipper er: Sammenhæng, Variation, Arvesølvet, Mental omstilling og Plads. Du kan læse mere om kommunens arbejde på Hedensted.dk - [Strategi for biodiversitet - Hedensted Kommune](#)

